

jest v žalobním ději o vlastnictví cbce a je to v žalobním žádání tedy jen výpustka. Vskutku tedy uplatňuje se nárok vlastnický a jeho důsledek, na nějž ostatně sám § 366 obč. zák. žalobu vlastnickou co do žádání omezuje. Obec nepraví, jakým způsobem chce věci těch užívat, dokonce ne, že jich chce užívat způsobem, jejich náboženskému účelu odporujícím, dále žaluje také žalovaného jako soukromníka, nikoli jako strážce církevních zájmů, i jsou proto vývody stížnosti, že když se žádá o vydání věcí, žádá se prý o užívání jich, což prý je nepřipustné, když věci věnovány jsou náboženskému účelu, docela nepřipadny.

Čís. 1462.

Kupitel jest oprávněn požadovati na obmeškalém prodávateli náhradu škody, jež vzešla provedením koupě krycí, třebaš zboží takto koupené později se ziskem prodal.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1922, Rv II 373/21.)

Žalobce objednal od žalovaného větší množství cibule a ježto mu ji tento včas nedodal, uhradil potřebu krycí koupí a domáhal se pak na žalovaném náhrady rozdílu ceny smluvené a ceny, již vynaložil na koupí krycí. Žalobě bylo soudy všech tří stolic vyhověno, Nejvyšší soud uvedl

v d ů v o d e c h :

Zbytečným jest důkaz o tom, že žalobce krycí koupí neutrpěl vůbec žádné škody, ježto cibuli, po 2 Kč 40 h koupenou, prodal dráže než po 2 Kč 40 h, poněvadž, jak podotkl správně odvolací soud, žalobce žádá na žalovaném jen náhradu skutečné škody, t. j. náhradu toho, oč následkem porušení smlouvy se strany žalovaného musel vynaložiti více, by si zboží zjednal, než by byl vynaložil, kdyby žalovaný byl smlouvu splnil. Zda žalobce prodal koupenou cibuli bez dalšího zpracování, či zdali ji zpracoval ve svém podniku, zdali utrpěl při dalším prodeji ztrátu či měl zisk a jaký, jest úplně lhostejno, poněvadž krycí koupí provedl žalobce na svůj účet a žalovanému nic do toho není, jak žalobce se svým zbožím naložil. Komentář Staub-Piskův zmiňuje se ovšem o tom, že, docílí-li kupitel při krycí koupí nějakého zisku, musí jej odečísti od jiné škody, již snad nesplněním utrpěl. Tímto ziskem jest však míněn zisk docílený tím, že koupí při krycí koupí koupil laciněji než od obmeškalého prodávatele. Takový zisk odečte se od škody, nesplněním utrpěné, nikoliv však zisk, docílený kupitelem při dalším prodeji zboží, nabytého krycí koupí.

Čís. 1463.

Čtyřnedělní reklamační lhůtu § 6, poslední odstavec, zákona o automobilech jest počítati ode dne, kdy se osoba, k náhradě oprávněná, o osobě k náhradě povinné dozví, nikoli kdy se dozvědět mohla.

(Rozh. ze dne 1. února 1922, Rv I 856/21.)

Nárazem automobilu žalovaného poškozen byl dne 9. října 1920 žalobcův povoz. Dozvěděl se dne 25. listopadu 1920, že automobil jest vlastnictvím žalovaného, zpravil ho žalobce dne 26. listopadu 1920 o nehodě. Proti žalobě o náhradu škody namítl žalovaný, že žalobce promeškal čtyřnedělní reklamační lhůtu § 6. Oba nižší soudy žalobě vyhověly, odvolací soud uvedl mimo jiné v důvodech: Dle § 6 zákona o ručení automob. nárok na náhradu škody je prekludován, když oprávněná osoba z vlastní viny do 4 neděl ode dne, kdy se dozvěděla o osobě, náhradou povinné, této nehody neoznámí, ne však již tehdy, když oprávněná osoba snad i vlastní vinou opomene, aby osobu ručením povinnou v této lhůtě zjistila. Kdyby byl chtěl zákon preklusi pojiti i jako následek zaviněného opomenutí ve směru tom, byl by to musil výslovně uvést. Ježto tedy první soud bezvadně zjistil, že žalobce se dověděl teprve dne 25. listopadu 1920, že vlastníci motorového vozidla jest žalovaná, nelze mluvíti o preklusi nároku náhradního.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dle zjištění předchozích soudů, jež jest pro soud dovolací závazné, dozvěděl se žalobce o žalované společnosti jako osobnosti k náhradě povinné teprve dne 25. listopadu 1920 a, ježto oznámení žalobcovo o úrazu došlo na žalovanou společnost dne 26. listopadu 1920, vyhověl tím žalobce zúplna předpisu § 6 poslední odstavec zákona automob., který 4nedělní reklamační lhůtu, jejíž zaviněné zameškání má v zápětí ztrátu náhradního nároku, stanoví ode dne, kdy osoba k náhradě oprávněná se dozví o osobě k náhradě povinné. Po této stránce byla tudíž věc předchozími soudy zcela správně a v plné shodě se zákonem posouzena a nelze souhlasiti s názorem dovolatelky, která přes toto určité a jasně vymezené znění zákona hledí mu dáti výklad, že počátek reklamační lhůty počítati jest již ode dne, kdy osoba k náhradě oprávněná při náležité bedlivosti se o osobě k náhradě povinné dověděti mohla. Správně uvádí odvolací soud, že kdyby bylo bývalo úmyslem zákonodárce zákonu tento význam dáti, bylo by to musilo býti v zákoně výslovně vyjádřeno. Dle shora uvedeného znění zákona jest však takovýto výklad jeho úplně nepřipustným, ježto by odporoval zřejmě § 6 obč. zák. a nesnáší se ani s úmyslem zákonodárce ani s důvodem a podnětem zákona, jak vysvítá z kodifikačních dějin zákona automobilového. Ve vládní předloze zákona nebylo vůbec obsaženo toto ustanovení o reklamační lhůtě a teprve při projednávání předlohy v panské sněmovně byl navržen tento dodatek stanovící pro padnou reklamační lhůtu 4 neděl odb. přednostou Drem Exnerem na podnět majitelů automobilů, ježto tito dle vzoru podobné reklamační lhůty v dopravnictví shledávali v tomto ustanovení záruku, aby po delší době, kdy se věc nedá již bezpečně zjistiti, nebyly proti majitelům automobilů vzhledem na jejich zostřené ručení uplatňovány pochybné, svévolné anebo zcela chikanosní nároky z úrazů, které se buď neudály anebo byly pouze nepatrné neb pochybné povahy (na př. nepatrné poškození na věcech, nervové poruchy následkem leknutí a pod.). Proti tomuto dodatku předneseny byly při projednávání v poslanecké sněmovně minoritní skupinou posl. Dra Wintra zásadní námítky zejména v tom směru, že ustanovení

takové může v mnohých případech, zejména u obyvatelstva věci a práva neznalého vésti k neoprávněným ztrátám nároků, přes to však byl do-
datek ten odhlasován v intencích, že jeho účinky jsou zmírněny předpi-
sem, že musí se jednati o zaviněné zameškání a že ostatně ustanovení
to bude především praktické jen v případech pochybných, jak byly shora
naznačeny. Z vylíčeného vzniku zákona vysvítá jasně, z čeho vzešel
podnět a kam se nese účel zákona a dle toho není pochybnosti, že exten-
sivní výklad, jež odvolatel zákonu přikládá, není přípustným a že zejména
není použitelným na případ projednaný, který dle své povahy a okolností
(skutečné poškození, zjištění škody u přítomnosti řidiče ihned po úrazu,
neprodlené oznámení na policii o úrazu) se základně liší od oněch případů,
jimž tímto předpisem zákona čeleno býti má.

Čís. 1464.

**Právo, žádati dvojnásobný závdavek nebo náhradu škody, jest alter-
nativním nikoli kumulativním.**

(Rozh. ze dne 1. února 1922, Rv I 946/21.)

Žalobce koupil od žalované domek a dal jí 1000 Kč závdavku. Ježto
se žalovaná zdráhala smlouvu splniti, domáhal se vrácení dvojnásobného
závdavku a kromě toho náhrady škody. **Procesní soud** první sto-
lice žalobě vyhověl v plném rozsahu, maje za to, že lze vedle vrácení
dvojnásobného závdavku domáhati se i náhrady škody. **Odvolací**
soud zamítl žalobu, pokud domáhala se náhrady škody. **Důvody:**
Výtka nesprávného právního posouzení je částečně odůvodněna. Právnem
uznal první soud dle § 908 obč. zák. povinnost žalované, která smlouvy
nedodržela, vrátiti žalobci dvojnásobný závdavek. Ve směru tom odvolání
není odůvodněno. Nesprávně však posoudil věc co do dalšího nároku na
náhradu škody. Neboť dle § 908 obč. zák. strana viny nemající může buď
1. žádati zpět dvojnásobný závdavek, 2. nebo když se s tím nechce spo-
kojiti buď a) naléhati, by smlouva byla splněna, nebo b), není-li to možno,
žádati náhradu (§ 1295 a násl. obč. zák.). Nemůže tedy žádati o boje.
Když tedy žádá vrácení dvojnásobného závdavku, nemůže žádati další
náhradu škody, neboť právě je výhodou ustanovení o vrácení dvojnásob-
ného závdavku, že se nemusí dokazovati škoda, kdežto při nároku na
náhradu škody je nutno škodu prokázati. Nárok na další náhradu škody
mimo dvojnásobný závdavek tedy odůvodněn není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní názor odvolacího soudu o významu a smyslu § 908 obč. zák.
jest zcela případný. Dle tohoto zákonného předpisu může smluvník na
druhé straně, která ze zavinění smlouvu nesplnila vůbec neb splnila jen
částečně, žádati buď splnění, nebo není-li toto již možné, náhradu škody
pro nesplnění anebo ustoupiti od smlouvy a bez důkazu utrpěné škody
přijatý závdavek podržeti (dvojnásobný obnos daného závdavku opět
bez důkazu škody požadovati). Právo toto jest alternativní a nikoli kumu-
lativní, nelze tedy žádati dvojnásobný závdavek vedle splnění nebo ná-